

Italijani gospodarijo v Albaniji. - Povodenj vedno hujša.

ITALIJA JE ZAČELA GOSPODARITI PO ALBANIJ. — KUPILA JE DELNICE O D ADRIATIC LLOYD KOMPANIJ. — NEMŠKE LETALCE JE NADOMESTILA Z ITALIJANSKIMI. — TUDI GOZDOVE BO V KRATKEM ZAČELA SEKATI V ALBANIJ.

Tirana, Albanija. — Jugoslavija se dobro zaveda, kaj pomeni tiranski pakt, zato mu nasprotuje. Italijani bodo zagospodovali po celem Albaniji, ne bo dolgo, ko bo albanska dežela zadobila popolnoma italijansko lice. Iz Tirane poročajo, da je Italija kupila vse delnice od Adriatic Lloyd kompanije, katero so doslej lastovali Nemci. Vse nemške letalce, ki so bili v tukajšnji službi, so odpustili in na njih mesta nastavili italijanske.

Italijanska vlada je tudi sklenila pogodbo z nemško-godansko lesno kompanijo za sekanje lesa v albanskih gozdovih. Iz tega je razvidno, da je začela Italija v ekonomičnem in vojaškem oziru izrabljati priliko, katero ji nudi tiranska pogodba, ki jo je sklenila z Albanijo.

Milan, Italija. — Časniški poročevalci so od delavcev, ki so preje spadali k socialistični stranki, zvedeli, da je večina njih zadovoljna z delavskim čarterjem, za katerega pravijo, da jih štiti pred izkoriščanjem. Pravijo, da je prejšnja vlada delala le v interesu kapitalistov, novi delavski dokument pa štiti delavce. Po delavskem čarterju ne bo produkcija le v interesu enega razreda, kakor je bilo prej, le v interesu delodajalcev, temveč v interesu cele države. Keristi od tega bo imela cela država, toraj delodajalec kakor tudi delavec.

PREMORGARJI PROTI INTERVENCIJI.

Indianapolis, Ind. — John L. Lewis, predsednik United Mine Workers of America, je izjavil, da bodo prizadeti premorgarji na polju mehkega premoga sami pogladili pot do sporazuma z operatorji: vsako pomoč političnih organizacij odklanjajo.

V tozadevni izjavi pravi tudi Lewis, da se je napravilo že več poizkusov od strani vlade, ljudstva in privatnikov, a vse ni nič izdalo. Zato pa je najbolje, da se tisti, ki k tej industriji ne spadajo, v ta spor ne vtikujejo.

Lewis tudi pravi, da so pogoj, katere je on predlagal na konferenci v Miami, najboljši za rešitev krize in stabiliziranja premorgarske industrije. A operatorji so vse te pogoje zavrnili. Niso hoteli ničesar slišati, le to so zahtevali, da bi se vršila pogajanja za nižjo mezdno lestvico. Operatorji, tako pravi Lewis, hočejo, da bi celo breme nosili le premorgarji, da bi lahko konkurirali premorgarjem v West Virginiji in Kentucky, kjer dobivajo premorgarji sramotno nizke plače. V nekaterih jamah zaslužijo le \$2.00 do \$2.25 dnevno. So tudi kraji, kjer tirajo oboroženi stražniki delavce na delo. To je suženjstvo.

ŠIRITE "AMER. SLOVENCA"

VODA SE VEDNO NARAŠČA.

Število mrtvih cenijo že na dve sto. — Mesto v Arkansasu trpi veliko pomanjkanje. — Vode se vedno naraščajo, število beguncev nad 100.000.

Memphis, Tenn. — Trgovski tajnik Herbert Hoover je v ponedeljek zjutraj prispel v Memphis, Tenn., kjer je takoj stopil v stik z vodstvom Rdečega križa. Hooverja je poslal v prizadete kraje Coolidge, spremlja ga generalni major Jadwin, vrhovni načelnik inženerskega kora.

Število mrtvih v prizadetih krajih je naraslo na dve sto. Dolina ob reki Mississippi je zapuščena, pusta, kjer so bile lepe naselbine, je danes vse opustošeno in preplavljeno. Voda se vedno narašča in preplavlja mesta ter farmske naselbine, katerim je dosedaj prizanesla. Več tisoč oseb so reševalci rešili v zadnjih trenutkih, kajti ljudje nočejo preje zapustiti domovja, kakor, da jim že, takorekoč, voda teče v grlo. Pretresljivi prizori se odigravajo, ko reševalci s silo vlečejo nesrečne razstrelje njihovih preplavljenih domov. Zdaj je že več kot 100.000 ljudi, ki nimajo svoje strehe.

V Arkansas City je po ulicah do pet čevljev visoko vode. Tukaj trpijo ljudje veliko pomanjkanje, ker so popolnoma odrezani od ostalega sveta.

SEIPEL OSTAL NA POVRŠJU.

Socialisti v Avstriji poraženi, večino v parlamentu imajo še vedno krščanski socialisti in anti-Marxisti.

Dunaj, Avstrija. — V nedeljo so se vršile v Avstriji volitve, pri katerih so bili poraženi socialisti, na površju je ostala vlada katero tvori Ignacij Seipel-nova združena anti-Marxistična kombinacija. I. meli bodo pač socialisti par sedez več v parlamentu, vendar je dr. Seipel ostal v večini. Socialisti so tudi v Ottagringu in Wiener-Neustadtu propadli, kjer je bilo prej vse rdeče. Tudi veliko denarja so potrošili pred volitvami v teh dveh krajih, kar pa ni nič hnilo.

Emmetsburg, Ia. — Balke McMackin, ki je usmrtil 1. marca na farmi v tukajšnji bližini dva človeka, je sodišče obsodilo v dosmrtno ječo.

Sidney, Neb. — Dva jetnika sta imela srečo in pobegnili iz Leavenworth jetnišnice. Sreča jima pa ni bila dolgo časa mila, zasačena sta bila pri neki tatvini, nakar so ju zopet odpeljali v ječo.

DARILA ZA AMERIŠKE VOJAKE.

Na sliki vidimo članice ameriškega Rdečega križa v Washingtonu, ki pripravljajo darila za ameriške vojake, ki se nahajajo v Nicaragui in na Kitajskem.

KATOLIŠKA CERKEV V AMERIKI.

Statistika o napredku katoliške cerkve v Ameriki. — Dvesto novih župnij v enem letu, število duhovnikov je naraslo za 638.

Te dni smo dobili letošnje izdajo "The official Catholic Directory," kjer najdemo sledeče poročilo o stanju katoliške cerkve v Ameriki:

V Združenih državah je 17 nadškofij, 99 škofij, kjer deluje 18,111 svetnih in 6879 redovnih duhovnikov. Farnih cerkva je 11,823 in 5828 misijonskih. Duhovniki se vzgajajo v 141 semeniščih, kjer je 13,988 bogoslovcev. Kolegijev (gimnazij), kjer se vzgajajo dečki za semenišča, je 179. Akademij, višjih deklških šol je 732. Župnijskih ljudskih šol je 6995 z 2,167,241 otroci. Katoliških sirotišnic je 296 z 45,979 sirotami. Hiralnic je 128, katoliških bolnišnic 613. Iz drugih ver je lani prestopilo v katoliško cerkev 35,751 ljudi. Katoličanov, t. j. praktičnih, katoličanov je 19,483,296. Največ katoličanov je v nadškofiji New York, kjer jih je 1,273,291. Čikaška jih šteje 1,250,000, bostonska 997,000, brooklynska 867,000 in pittsburska 533,462.

Lansko poročilo izkazuje 18,878,722 katoličanov. Tako je kat. cerkev napredovala v enem letu za 604,574 članov. Če vpoštevamo, da nimamo naseljništva, ki bi večalo to število, je to gotovo krasen napredek, ki kaže, da se odpadli in zanemarjeni katoličani vračajo nazaj k svoji materi. Konvertitov je bilo samo 35,000. Ako računamo, da je po naseljništvu naraslo število k večjemu za kakih 100,000, ostane pravi napredek cerkve med odpadniki skoraj za peto tisoč, kar je posebno razveseljivo. Da so te številke pravilne potrjuje dejstvo, da se je v preteklem letu ustanovilo samo nekaj nad 200 novih župnij. Število duhovnikov je naraslo za 638. Novih župnijskih šol se je ustanovilo 176.

ARETAKA GRŠKEGA GENERALA.

Atene, Grčija. — Dva grška generala sta bila tukaj aretirana, ker so jima prišli na sled, da sta v zvezi z revolucionarji.

KRIŽEM SVETA.

Milwaukee, Wis. — Albert Zinn, star 67 let, predsednik Milwaukee - Western Malt kompanije je v soboto popoldan, ko je igral golf, nagloma umrl.

Pariz, Francija. — General J. Pershing je dobil od župana v Verdunu kolajno "Medal of Verdun." Vsi ameriški vojaki, ki so se vdeležili bitke pri Verdunu, bodo dobili slične medalje.

Chicago, Ill. — Steven Roman, star 34 let, 6652 S. Kolin ave., je v Argo bolnišnici umrl za poškodbami, ki jih je zadobil v tovarni Castong kompanije, ko je prišel med dva žrjava (crane).

Sault Ste. Marie, Mich. — Potniški parnik Athabasca, natovoren z moko, vozeč iz Fort William, je v bližini Cedar Point nasel na plitvini. Vlačilci so bili takoj poslani na pomoč.

KERENSKY DOBIL ZAUŠNICO.

Le malo prijateljev ima bivši ruski premier, povsod naletel na sovražnike. — Tudi v Chicagi je dobil krepko zaušnico.

Chicago, Ill. — V nedeljo zvečer je prišel Kerensky, bivši ruski premier v Palmer House, kjer ga je čakala velika množica, le malo prijateljev, mnogo pa nasprotnikov. Kakor je že bilo poročano, je Kerensky na potovanju po Ameriki in prireja v večjih mestih predavanja. Kerensky je prišel v sobo, kjer je bilo pripravljeno za banket. K njemu je stopil neki človek in mu pri-mazal krepko zaušnico rekoč: "Tukaj imaš, za vse kar si storil častnikom v ruski armadi."

Takoj nato je nastal vrišč. Prijatelji Kerenskyja so takoj stopili k njemu, začelo se je prerinjanje semintja med pristai in nasprotniki bivšega premierja; prišel je detektiv, ki je napadalca rešil in ga pri stranskih vratih spustil na svobodo. Napadalec je bil dr. Boris Gregory Telesnitsky, 2610 Hampden Ct., ki je pod Kerenskyjem služil kot častnik v armadi. Bil je odlikovan v vojni kjer je tudi zgubil eno nogo.

NAKANE BANDITOV ODKRITE.

Nova zarota banditov odkrita v Chicagi, kjer nameravajo ugrabiti premožne osebe, za katere bi zahtevali visoke odkupnine. — Rop v gledališču.

Chicago, Ill. — Čikaška policija je prišla na sled zaroti banditov, ki nameravajo, poleg direktnih roparskih napadov, priti do denarja tudi na ta način, da bi ugrabljali premožne osebe, za katere bi zahtevali visoke odkupnine, kakor so to storili nedavno, ko so ugrabili dva lastnika kavarne.

Kolikor je znano, ta banditska družba obstoji iz precejšnega števila članov. Žrtve navadno škodo trpijo, ne da bi si upale naznaniti policiji, ker jim je tako naročeno, sicer niso življenja varne. Zdaj imajo tri take žrtve na zasliševanju, od katerih upajo, da bodo kaj več zvedeli.

V nedeljo so štirje oboroženi banditi prišli v Plymouth Smoke shop na 325 Plymouth Ct., kjer so 25 gostov prisilili, da so stopili z dvignjenimi rokami k zidu in jim pobrali imetje v znesku \$10,000. Na isti način so roparji napadli Bowen pool room na 3019 E. 92nd St., kjer so gostom pobrali \$1200. Na nekem drugem prostoru so banditi olajšali goste za \$2500. Zvečer so banditi napadli blaginjarja velikega gledališča na 1443 Hyde Park blvd., vzeli so mu \$7800, ko je bilo par sto ljudi v bližini, ki so videli cel prizor, a si niso upali intervini-rati. Poleg teh je bilo še veliko drugih enakih ropov izvršenih po mestu. To je menda vse v odgovor novemu policijskemu načelniku, ki ga je imenoval na to mesto župan Thompson, ki je izjavil, ko je službo nastopil, da bo v enem tednu mesto očistil zločincev. Kedaj bo ta teden, je pa drugo vprašanje.

VALEŠKI PRINC V ŠPANIJI.

Seville, Špansko. — Valeški princ, princ Jurij, španski kralj in kraljica so prispeli v Seville, da prisostujejo tamonjim konjskim tekmam. 100.000 glava množica je visoke goste pozdravljala ob prihodu. Valeški princ je veliko staval na konje kralja Alfonza.

Iz Jugoslavije.

PONAREJENO VINO IZ ITALIJE PRODAJALI V JUGOSLAVIJI. — OKOLI 20,000 HL SE JE TE BROZGE UVOZILO ČEZ MEJO. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Italijansko ponarejeno vino v Jugoslaviji.

Poročajo, da se je v zadnjem času importiralo veliko ponarejenega vina iz Italije v Jugoslavijo. To vino se prodaja v raznih krajih države, posebno pa v Vajdasagu po nezasišano nizkih cenah pod imenom dalmatinska vina. Srednja cena teh vin je franko Split liter 2.50 Din do 3 Din. Vinski trgovci so nakupili tega vina velike množine, ne da bi se prepirali o njegovem izvoru. Padec cenam dalmatinskih vin se je pripisoval slabi trgovski konjunkturi in izvanredno dobri dalmatinski trgovci. Ta trditev pa je bila le izmišljena v ta namen, da se je razložila nizka cena tega vina. Vino so prodajali na drobno po 4 do 6 Din liter. To pa je postalo sumljivo pristojnim oblastem, vsled česar se je naročilo vinskemu nadzorniku S. Schneiderju, da vino preišče. Preizkušnja tega vina pa je bila senzacionalna. Ugotovilo se je, da je vse ceneno dalmatinsko vino navaden falzifikat in da je razširjeno po celem Vajdasagu, Bečkereku, Kikindi, Somboru, Dardi, Senti in Subotici. V Subotici se je konfisciralo v dveh večjih vinskih trgovinah tako ponarejena vina. V Bečkereku so bile tri vinske kleti zaradi točenja tega vina zatvorjene.

Preiskava je dognala, da je bilo to vino ponarejeno v Italiji. Iz hektolitra vina in odgovarjajoče količine vinske esence se je sfabriciralao 10 hektov vina, katerega se je na raznih dalmatinskih trgih prodajalo trgovcem po 2 Din in še ceneje. Ti dalmatinski trgovci so potem to vino uvažali v notranjščino naše države. Belgrajski kemični institut je dognal, da je bilo vino dobro ponarejeno in da se je tega vina spravilo v notranjščini jugoslovanske države v promet okoli 20,000 hl. Vinski nadzornik S. Schneider je o rezultatu preiskave vposlal izčrpano poročilo ministrstvu za kmetijstvo.

Kmetijsko ministrstvo je odredilo skrajno stroge predpise glede uvoza tega vina, vsled česar je upati, da se v bodoče to prepreči.

Požar v Mengšu.

V noči od 3. na 4. apr. smo imeli v Mengšu požar. Z bliskovito naglico je ogenj objel in pokončal gospodarska poslopja dveh gospodarjev. Rešiti ni bilo mogoče ničesar. Domačim in sosednim gasilnim društvom se je po trudopolnem delu posrečilo ogenj omejiti. Ne da se ugotoviti, ali je ogenj podtaknila hudobna roka, ali pa je nepreviden pozen potnik vrgel v pod ostanek goreče cigarete. Škoda je velika, zavarovalnica neznatna.

Ljubno.

Naporna orožniška služba v Sremu je mlademu kaplarju Jakobu Zoreu izpodkopala

zdravje. V nadi, da bo okrevale, je prišel domov na dopust k svojemu očetu na Posavec. Toda bolezen je že tako razdejala njegov organizem, da je čez 14 dni umrl. Njegov pogreb je bil za našo vas izreden in veličasten. Poleg množestvenega domačega ljudstva ga je spremlilo na zadnji poti dne 4. t. m. še 34 tovarišev orožnikov iz radovljiškega okraja. Orožniki sami so nosili krsto, vence, križ, svetila in ga tudi sami zagrebili. S tem in svojim vzornim vedenjem so javno pokazali kolegalnost in pietetu do pokojnega blagega tovariša, ki počiva v domači zemlji poleg svoje matere in sestre.

Koprivna.

Umrla je mati g. župnika Iv. Hojnika dne 31. m. m. Nad 20 let je gospodinjila z vso ljubeznijo in skrbjo v koprivniškem župništvu in je bila znana kot preprosta, ljubezniva in gostoljubna mamica domačinom in tujeim — turistom. Pogreb pokojnice je bil v nedeljo dne 3. aprila. Prišlo je mnogo ljudstva od blizu in daleč. Pokopal jo je solčavski g. kaplan.

Hitrost brzovjavke.

Dne 31. marca 1927 ob 8:40 zjutraj je bila oddana brzovjavka iz pošte v Cerkljici na pošto v Spodnji Šiški, oziroma na naslovljena v Zgornji Šiški pri Ljubljani, a ob pol 6. zvečer je naslovljenec še ni prejel. V Ameriko pride brzovjavka v enem dnevu, a v Šiško pa še v osmih urah ne.

Dve težki nesreči v Vinkovcih.

V neki vinkovski gostilni si je preerezal žile mesarski pomočnik Svab. Vzrok samoumora je brezposelnost in beda, v kateri se je nahajal s svojo družino. Isti dan se je porušil v neki ulici napol dograjeni zid in pokopal pod seboj dva delavca in dve delavki. Ena delavka je bila takoj mrtva, ostali trije pa so težko ranjeni.

ŠIRITE "AMER. SLOVENCA"

DENARNA NAKAZILA

ZA JUGOSLAVIJO, ITALIJO, itd.

Vaša denarna pošiljavo bo v starem kraju hitro, zanesljivo in brez odbitka izplačana, ako se poslužite naše banke. Dinarje, ozir. lire samo večerjati pošiljati po teh le cenah:

500 Din	\$ 9.40
1,000 Din	18.50
2,500 Din	46.25
5,000 Din	92.00
10,000 Din	182.00

100 Lir	\$ 5.65
200 Lir	\$11.00
500 Lir	\$26.50
1000 Lir	\$52.00

Pri večjih svotah poseben popust. Poština je v teh cenah že vračunana.

Zaradi nestalnosti cen je nemogoče vnaprej cene določevati. Merodajne so cene dneva, ko denar sprejmemo.

Nakazila se izvršujejo po pošti ali pa brzovjavno. IZVRŠUJEMO TUDI DENARNE POŠILJATVE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO.

Pisma in pošiljke naslovite na:

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK, 455 W. 42nd ST., NEW YORK, N. Y.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.

Ustanovljen leta 1891.

Ishaja vsak dan razen nedelj, ponedeljnikov in dnevoov po praznikih.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO.

Naslov uredništva in uprave: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Telefon: CANAL 0098.

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America.

Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by: EDINOST PUBLISHING CO.

Address of publication office: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Phone: CANAL 0098.

Naročnina:	Subscriptions:
Za leto leto.....\$5.00	For one year.....\$5.00
Za pol leta.....2.50	For half a year.....2.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto.....6.00	For one year.....6.00
Za pol leta.....3.00	For half a year.....3.00

DOPISI vanjšega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.—Za zadnje številke v tednu je čas do četrtega dopoldne.—Na dopise brez podpisa se na ozira.—Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR:—Številka poleg Vašega naslova na listu znači, do kedar imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagata listu.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Ali bodo nižje plače rešile brezposelnost v premogarski industriji?

Operatorji unijskih premogokopov trdijo tuintam, da je vzrok nestalnega obrata v premogarski industriji to, ker so mezde, ki jih prejema premogarji za svoje delo, previsoke. Ta trditve pa nima najmanjše resnične podlage. Vsakdo ve, da naj se mezde znižajo kolikor hočejo, to ne bo v korist delavcem premogarjem, marveč lastnikom premogokopov, ker ti bodo pobasali toliko več dobička, kolikor manj jim bo treba plačati za proizvodnjo premoga.

Premogarski baronje prav dobro vedo, kaj bi omejilo pojavljanje brezposelnosti v premogarski industriji. Toda tega ne povedo, kajti bilo bi v škodo njihovi denarni mošnji, zato dajejo v svet vsakovrstne izjave in poročila, samo da bi javnost držali na svoji strani, da bi javnost mislila, da so njih zahteve pravične in da je krivda neprestanega boja v premogarski industriji na strani delavcev, kar pa niti malo ni res.

Danes, ko moderna tehnika daje svetu stroje, s katerimi se težka in lažja dela opravlja z večjo hitrostjo in manjšimi izdatki, je posledica ta, da se tisto delo, ki ga je opravljal morda mnogo več delavcev kot danes, izvrši v krajšem času in ceneje. Najbolj se to opazja zadnje čase v industriji železne rude. Kjer je preje na tisoče delavcev nalagalo rudo in kopalo, danes par strojev opravi vse to bolj točno in v veliko krajšem času. Proizvaja se v večji količini, delavcev pa rabijo manj. In v premogokopih je isto. Tudi tu imajo zadnja leta stroje za izpodkopavanje premoga, imajo boljši prevozniki sistem v rovih in vse to je vzrok, da se sedaj v krajšem času producira ista količina premoga, kakor se ga je preje, ko je bil obrat bolj stalen. Vzrok leži v sistemu proizvodnje, ne pa v zaslužku, ki ga prejema delavec.

Po pravici bi se moralo delovni čas v premogarski industriji skrajšati. Strokovni izvedenci trdijo, ako bi se delovni čas v premogokopih skrajšal na 6-urno dnevno delo, bi to dalo stalni obrat in isto količino produkcije, kakor jo daje sedanji delovni čas, ki pa ni stalen, marveč skoro tretjino časa zgubijo premogarji v brezposelnosti povprečno vsako leto. Kajpada zaslužek bi moral ostati isti, ker ni vzroka za znižanje zaslužka. Premog se prodaja v primeru z denarno valuto v predvojnem času po višji ceni, kakor se je prej. Je torej tudi dobiček višji in če se vzame v poštev vse to, ni vzroka, da operatorji zahtevajo mezdno redukcijo. Kajti mezde niso vzrok, da se pojavlja v premogarski industriji vedno večje brezdelje, marveč so vzroki v izboljšani produktivnem sistemu.

Izboljšanja v produktivnem sistemu pa doslej niso bili delavci niti najmanj deležni. Mesto, da bi bili lastniki premogokopov pravični in višje dobičke, ki se stekajo vsled izboljšanja produktivnega sistema, pravično delili z delavci, prihajajo na plan z novimi nečuvnimi zahtevami za mezdno redukcijo. Resničen je pregovor, ki pravi: lakomnikova mošnja nima dna in ni nikdar polna...

Beseda o življenjskih žrtvah premogarjev

Uradno poročilo delavskega departmeta v Washingtonu pokazuje, da na vsakih milijon ton premoga, ki se ga spravi na površje, izgubi pet premogarjev svoje življenje. Tako pogoste in številne so nesreče, ki se dogajajo v premogokopih v Združenih državah. Poročilo pravi, da je to povprečno število proračunano za dobo od leta 1907 do leta 1926. Najvišje število tekem dvajsetih let je bilo, ko je v enem samem letu zgubilo življenje v premogokopih 3242 premogarjev. Leta 1925 je zgubilo 2230 premogarjev življenje. Take so torej

življenske žrtve ameriških premogarjev.

Poleg teh visokih žrtev, ki so štele le pri nezgodah in nesrečah, pa na tisoče rudarjev postane vsako leto nezmožnih za delo radi nezdravega zraka, vlage in drugih slabih zdravstvenih razmer po premogokopih.

In kljub temu široka javnost prav malo simpatizira z ubogimi premogarji. Meščansko časopisje, ki premogarje prav malo pozna, ali pa vsled naklonjenosti kapitalistom razglasa čestokrat premogarje kot za nikdar zadovoljni element, nima za te rezeve nikdar dobre besede. In vendar vemo, da premogarji, ki tvegajo svoja življenja globoko pod zemljo, so poleg farmarjev najvažnejši faktor v državi. Najfarmer ustavi dovoz v mesta, pa morajo cele armade lakote umirati. Naj premogar odloži svojo lopato in kramp, pa se bodo kmalu ustavila kolesa po tovarnah; lokomotive ne bodo več vozile, ne imeli bi več svetlobe in marsikaj drugega. Pa široka javnost misli kdaj o tem? Kot izgleda, ne, kajti če bi, bi vsekakor malo bolj simpatizirala s trpinami premogarji, kakor pa simpatizira.

TO IN ONO IZ AMERIŠKE VRHNIKE.

No. Chicago-Waukegan, Ill.

Delavske razmere so nekoliko srednje v naši naselbini, to je, da tisti, kateri imajo delo, še precej dobro delajo, po 5 do 6 dni v tednu, a kdor je brez dela, pa zastojni hodi od tovarne do tovarne, ker ni mogoče dela dobiti nikjer. V par tednih pričeno v Waukeganu zidati novo čistilnico vode, ki bo baje stala okrog 1 milijon dolarjev, in pa novi Gas and Coke Plant, ki bo stal tudi okrog milijon dolarjev. Upamo, da kadar ta nova podjetja se prično zidati, da bo precej brezposelnih ljudi dobilo zaslužek.

Stavka, katere je trajala že od jeseni pri Granette & Rothschild je sedaj končana. Stavko je končal požar, ki je tovarno upepelil. Pravijo, da sedaj so zadovoljni vsi. Tovarnar je prejel zavarovalnico, stavko-kazi so brez dela in stavkarji so šli eni v drugo mesto, drugi pa po raznih tovarnah za drugim delom.

Spoštovano družino Kirn je zadela velika nesreča. Pred par tedni je umrl oče družine Anton Kirn, sedaj se pa nahajajo mati v bolnišnici v zelo opasnem stanju, da je le malo upanja, da bi ozdravela. Predpriprave za mestne volitve, bodisi v Waukegan ali North Chicago so zelo viharne. V North Chicago v prvi wardi imamo kar 4 kandidate za aldermane, in sicer 2 Slovenci in 2 Poljaki. Izvoljen bo le eden, in to bodo volili določili.

Spomlad je tu. Kako se naši rojaki živahno gibljejo! Kamor se človek ozre vidi: ta si barva hišo, drugi si jo popravlja, tretji si zida novo poslopje in tako dalje. So res prave čebele. Od kar v naselbini obstoji Stavbinsko in posojilno društvo, so se domovja naših rojakov zelo povzdignila. Rojaki si zidajo zares lična moderna poslopja, ki so čast in ponos naselbine. Zares pravi blagor za našo naselbino je Slov. Stavb. in Posojilno društvo.

Najzadostuje za danes. Prihodnjič kaj več. M. I.

UNCLE SAM, THE SMARTEST BOY ON THE WORLD.

Joliet, Ill.

Američani so poznani kot najbolj podjeten in najbolj energičen narod. Zadnje čase smo slišali hude zabavljice čez ameriško vlado, da zanemarija svoje zrakoplovstvo in s tem zapostavlja to najbogatejšo deželo na svetu strašni katastrofi. Kritiki so povdarjali, da prihodnja vojna bo izvojevana v zraku, kar najbrže tudi bo. Povdarjali so, kaj bo z našimi velikimi mesti, ako prilete po zraku s hidroplani iz Evrope, Azije zrakoplovni skvadroni in s plinom in eksplozivnimi stvarmi začno bombardirati naša mesta. V par urah bilo bi uničeno prebivalstvo, uničena bila bi mesta.

Te dni pa se je pokazalo, da Uncle Sam ne drži križem rok tudi v tem oziru. Dosedaj so imeli Evropejci prvenstvo pri motorju, ki goni zrakoplove. Te dni pa smo čitali, da sta ameriška zrakoplovna inženirja izdelala motor, ki je hitrejši od vsakega dosedaj izdelanega na svetu in vzdržni na neprekinjeni vožnji 4000 milj daljave. Poskušnja te dni je pokazala, da s tem motorjem se je zrakoplovec v stanu vzdržati v zraku celih 51 ur. Zares krasen napredek v tem oziru.

S tem je pa rešeno vprašanje zrakoplovne vožnje preko Atlantika in Pacifika. Atlantik meri komaj 3000 milj. Zračna vožnja je s tem zagotovljena med New Yorkom in Londonom in Parizom. In to prvenstvo gre Uncle Samu.

Tone s hriba.

VESTI IZ ŽELEZNEGA OKROŽJA.

Gilbert, Minn.

O delavskih razmerah ne bom poročal, ker niso nič prida že dalj časa ne. Postane od časa do časa malo bolje, pa spet nastane brezdelje in tako se pojavlja vedno eno in ista stvar, da delavci se komaj ribimo naprej skozi življenje.

Gospod sneg je vzel slovo. Spomlad ga vsepovsod izpodirva s sveta. Zdaj pričakujemo,

lepo zeleno spomlad, ki je po pratiki že nastopila, a v praksi še ne popolnoma pri nas v severnih krajih. Le pripravljaj se, da bo svečano tudi tukaj ustoličena in kot taka zavladala.

Na velikonočno nedeljo smo tudi pri nas obhajali nad vse veličastno Vstajenje Gospodovo. Cerkev je bila polna ljudstva, ki je dospelo od blizu in daleč počastit vstalega Zveličarja. Naši pevci in pevke so se postavili to pot zelo izborno. Prepevali so lepe velikonočne pesmi, kakor še ne. Vsa čast in priznanje jim!

Iz Elya se poroča, da je padel družini John in Mary Rom v tamošnjem Chandler lokalu štirinajst mesecev stari sinček v vrelo vodo, katere je bila namenjena za umivanje tlaka v stanovanju. Otrok je čez nekaj ur zatem umrl. Naj bi bil ta opomin resno svarilo našim gospodinjam, da bi ne puščale vrele vode blizu otrok ali na takih krajih, kjer pridejo do nje lahko otroci. Starišem izrekam sožalje nad izgubo njih sinčka! P. U.

PRILJUBIL SE MU JE...

Oglesby, Ill.

Sprejmite svoto \$5 za nadaljno naročnino za Am. Slov., ki se je v naši hiši tako priljubila, da ga komaj čakamo vsak dan. Zanimivo povest "Roža sveta" smo čitali s tako napetim zanimanjem da kaj. Ko pridem zvečer z dela, imam najprvo v rokah list in prečitam povest. Wulf in Godvin sta bila pa že res junaka. List A. S. zasluži najboljšo priznanje, ker prinaša svojim čitateljem res najbolj lepe in zanimive povesti, kakor tudi zbrano pestro berilo.

Povodenj, o kateri se toliko čita, je nastala tudi ob nižjih krajih ob reki Illinois. Se celo tu mimovodeča progga C. B. & Q. je bila zadnji četrtek pod vodo, ki je narasla in se razlila iz reke Vermilion. Škode tu posebne ni, ker nižina je ozka kot graben, ki se vije okrog Oglesbya. Po tem grabnu pa drži omenjena progga. Večja povodenj pa je okrog reke Illinois. Pozdrav vsem čitateljem tega lista, kakor tudi vsemu oboju A. S.!

Naročnik.

Sovražnik teme.

Blizu Ljubljane se peha za svoj kruhek kajžar Tinkelj. Januarja je bil zaposlen v bližnjem rudniku. Obratovodja rudnika je opazil, da mu nekdo krade iz barake karbid. Jel je oprezati in povpraševati; pa mu je kmalu naznanila delavka Reza, da je videla Tinkelja, ki je nesel karbid. Vršila se je kazenska razprava, a Tinkelj je trdil, da je nedolžen. Dejal je sodniku, da je pač vzel včasih kako pest karbida, da bi mu ne bilo treba sedeti v temi, a menil je, da tako malenkost lahko vzame, saj so vsi delavci jemali karbid.

Karbid je bil pa pošteno drag, ker bo plačal Tinkelj 200 Din globe.

Najbolj se moti tisti, ki pravi, da še ni napravil nikoli nobene napake v življenju.

IZPRED LJUBLJANSKEGA SODIŠČA.

Hud vasovalec.

Nace je delavec v Ljubljani. Ker je bil enkrat oženjen, a se je pozneje ločil, se še vedno rad spominja zakonskih sladkosti, na bridkosti je pač že pozabil. Smukal se je že večkrat okoli rdečelične Francke, ki pa pravi, da dedca ne mara. Nace pa ni obupal. Oktobra enkrat se je pri Dalmatincu nasrkal črmine in korajže ter šel pod okno svoje drage.

V Ljubljani pa dekleta niso vajena na vasovanje. Ko je torej Nace klebeštral po Francinem dvorišču in jo klical, se Francka še zmenila ni; a njena tovarišica, huda Katra, je odprla okno, polila Naceta z vodo in zavpila: "U uh se piši, pa mir nam daj!"

"O ti lintvern," se je razhudil Nace in jel kleti in vpiti. Ker pa ni nehal, je privabil naposled stražnika, ki ga je opozoril, naj molči.

"Molčal pa ne bom!" je zavpil Nace in pograbil stražnika. Oba sta padla na tla. Stražnik je pritisnil Nacetu eno z gumijevko in mož je bil hipoma trezen.

"Oba sta padla, a vi najbolj," je dejal Nacetu sodnik. "Vstali boste šele čez 14 dni, a ta čas boste mirno ležali v luknji, da boste drugi drugače vasovali."

Zajčke je streljal.

V Logu živetari delavec Filip, ki najraje je divjačina.

Te dni je stal pred sodnikom in se zagovarjal.

— Lipe, lovsko puško ste imeli?

— Če oni pravijo, je že moralo tako biti.

— Zakaj je pa niste oddali orožnikom?

— Če je povsod skušnjava vmes. Hosta je blizu in včasih se zajčki po nji izprehajajo tako brezskrbno, da bi jih kar z roko lovil.

— In vi ste jih streljali.

— Kaj streljal, nič streljal, kako streljal? Samo enkrat sem ustrelil, pa sta padla kar dva.

— To je pa lovsko laž. Torej dva zajčka ste ustrelili?

— Dva, dva, nič več in nič manj.

— Zakaj ste ju ustrelili?

— Lačen sem bil; zajčje pečenke sem si zaželel in nisem se mogel premagati.

— Ali ste oba zajčka sami snedli?

— Oba, pa kar naenkrat. Na smrekovo rogovilo sem ju pritrldil in ju lepo sskel, kožo sem zakopal, a zajčka kar skuhal doma v loncu in kmalu sta zginila v mojem žlečodu.

— Zdaj boste še vi zginili za 48 ur, na pečenko se bo prilegel post, dva dni boste zaprti in 100 Din boste plačali za zajčke.

— Nikar toliko, gospod, kje naj vzamem 100 Din; še moja bajta je komaj toliko vredna. O ta snedenost! Ob vse bom prišel radi teh zanikarnih zajcev!

— Ste že opravili, pa kmalu se oglosite pri ječarju!

Vedno enak! — Da, nepoboljšljivi Žarkometar je vedno enak. Pred par dnevi je javno izrazil veliko veselje nad tem, da je bil poražen chikaški župan Dever in sicer zato, ker je katoličan in ker je poljuboval kardinalom in škofom o priliki evharističnega kongresa škofijske in kardinalske prstane—tako pravi Žarkomet. Zdaj čeka, da bi isto privoščil gubernjeru Smithu, ker je podal stvarno in odkritosrčno izjavo, kaj on misli o katoliški cerkvi in predsedništvu Združenih držav. Zato Žarkometu spet ni prav in ga imenuje "praktični Smith." Dever in Smith bi bila v očeh lawndalskih mamelukov fejsht fanta, samo eno napako imata in ta je: po veroizpovedi sta katoličana. To je pa Žarkometu in njegovemu sfsaniziranem bosu dovolj, da zasmehujejo. Nič se ne motimo, kadar pravimo, da slovenski socialisti sovražijo bolj slovenskega delavca, če je katoličan, kakor pa najlakomnejšega kapitalista. In taki ljudje naj bi vladali nepristransko organizaciji, ki jo v večini vzdržujejo slovenski katoliški delavci? Ali se je čuditi večnemu sramotnemu katoličanov v njihovem glasilu? Prav nič! Čuditi se je le članstvu, da vse to dopusti!

Trmast in trdovratnost. (Prispevek.) — Barbertonski Martinček je te dni spet prilezel iz groblja na solnce. Spomladno solnce ga je ogrelo, da se je Martinček ojunačil in je zapel zopet eno svojih starih pesmi o katoličanih in terejalkah. Ampak toliko pa ima trme in trdovratnosti, da ne pove, zakaj so se ga pri rdeči jednoti zneblji kot uradnika. To je zanimivo in če sam ne pove, bomo povedali drugi.—Eden s Center St., Barberton, O.

To je pravi tat! — Na Dunaju so iznašli imeniten stroj, ki zna to čudo, da vsakega tatu zagrabi in vjame. Ko pa so stroj postavili, da bi vršil svoj posel, se je zgodilo pa drugo čudo: prišel je Čeh, pa je stroj ukradel!

Hvaležen berač. — Gospod, ki ni imel drobiža, je podaril beraču petdinarski bankovec.

Berač: O, lepa hvala, plemeniti gospod, vas bom pa zato priporočil še svojim tovarišem!

Modro je dekle, katero se bolj boji moškega, kakor pa miške.

ATALA.

"Prav imaš, moj mladi otrok: prišel sem storit pač le malo dobrega v teh gozdovih in Bog nima nevrednejšega služabnika, kakor sem jaz. Toda, moj sin, neba, neba ne smeš nikdar tožiti! Oprosti mi, če sem te razžalil; toda poslušajva tvojo sestro. Mogoče je še kako sredstvo, ne obupajmo, Šakta, to je pač božja vera, ki iz upanja napravi krepost!"

"Moj mladi prijatelj," je rekla Atala, "ti si bil priča mojih borb in vendar si videl le najmanjši del teh; ostalo sem ti prikrivala."

Nel! Crni suženj, ki namaka s svojim potom pekoči pesek Floride, je manj nesrečen, kakor je bila Atala. Tebe sem pripravljala za beg in vendar sem bila prepričana, da moram umreti, če se od mene oddaljš; bala sem se s teboj bežati v pu-

ščave in vendar sem hrepnela po sencih gozdov...

Ah! Če bi bilo treba zapustiti samo starše, prijatelje in domovino: ali celo, strašna misel, pogubiti svojo dušo!...

Toda tvoja senca, o mati! Tvoja senca je bila vedno zraven, očitajoč mi svoje trpljenje!

Slišala sem tvoje tožbe, videla sem plamene pekla, ki so te objemali. Moje noči so bile nemile in polne prikazni, moji dnevi so bili zelo tožni; večerna rosa se je susila, padajoč na mojo žgočo kožo; vetričem sem odprla svoje ustnice in vetriči so namesto, da bi mi prinesli hladila, zago-reli od ognja mojega diha.

Kaka muka zame, da sem te videla brez prenehanja okrog sebe, daleč od vseh ljudi v globoki samoti in da sem čutila, da je med menoj in teboj nepremagljiva ograja!

Da bi ob tvojih nogah preživela svoje

življenje, tebi služila kot tvoj suženj, bi bila zame največja sreča; ta sreča mi je bila blizu in nisem se je mogla veseliti. O kakšni sreči nisem jaz več sanjala! Kakšne sanje niso vse izšle iz tega tako žalostnega srca! Včas, ko sem uprla nate svoje oči, sem šla tako daleč, da sem imela istotako nespametne kakor kaznive želje: včasih pa, čuteč neko božanstvo, ki me je zadrževalo pri mojih strašnih željah, bi bila želja, da bi tega božanstva ne bilo! Celo sedaj... ali smem reči? Sedaj, ko stoji večnost pred menoj, ko se bom prikazala pred neizprosnim sodnikom, v hipu, v katerem iz pokorščine do svoje matere gledam, da razjeda moje devišstvo moje življenje, v strašnem nasprotju sama s seboj obžalujem, da nisem tvoja!...

"Moja hči," jo je prekinil blagovestnik, "tvoja bolest te zapeljuje. Ta čezmerna strast, kateri se vdaš, je redkokdaj upra-

vičena v božjih očeh, ker je to bolj nekaj ponarejenega v duhu kot napačenega v srcu. Vendar je treba od tebe odstraniti te izbruhe jeze, ki niso vredni tvoje nedolžnosti. Toda tudi tvoja silovita domišljija, moj dragi otrok, te je glede tvojih obljub preveč vznemirila. Vera ne zahteva večje žrtve kakor človeške. Njeni pravi občutki, njene ukročene kreposti so pač nad prenapetimi občutki in prisiljenimi krepostmi doždevnega junaštva. Če bi bila podlegla, dobro, uboga izgubljena ovca, dobri pastir bi te bil iskal, da bi te zopet pripeljal k čredi. Zakladi kesanja so ti bili odprti; potokov krvi je treba, da izbrisejo naše napake v očeh ljudi. Bogu pa zadostuje ena sama solza.

Pomiri se vendar, moja draga hči, tvoj položaj zahteva miru; obrnimo se na Boga, ki zaceli vse rane svojih služabnikov. Če je to njegova volja, kakor upam, da tej

bolezni uideš, bom pisal na škofa v Quebec; on ima oblast, ki je potrebna, da te odveže od tvojih obljub, ki so samo navadne obljube, in potem boš preživela pri meni s Šakto, svojim možem, svoje življenje."

Pri teh starčevih besedah je napadlo Atalo dolgo drgetanje, iz katerega se je zavedla, da je dala znamenje strašne bolezni. "Kaj?" je rekla strastno sklepajoč roke, "bilo je torej še sredstvo! Mogla sem biti odvezana od svojih obljub!"

"Da, moja hči," je odgovoril oče, "in sedaj si tudi še lahko."

"Prepozno je, prepozno je!" je zavpila. "Ali moram v tem hipu umreti, ko zvem, da bi mogla biti srečna? O, da bi bila prej poznala tega starca! Kakšno srečo bi uživala danes s teboj, s kristjanom Šakto... potolažena in pomirjena od tega vzvišene-ga duhovnika... v puščavi... za vedno... o! To bi bilo preveč sreče!"

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLO.

NASLOV IN IMENIK GLAVNIH URADNIKOV ZA BODOČA ŠTIRI LETA:

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Anton Kochevar, 1208 Berwind ave., Pueblo, Colo.
Podpredsednik: John Shutte, 4751 Baldwin Ct., Denver, Colo.
Tajnik: Anthony Jeršin, 4825 Washington Street, Denver, Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4801 Washington Str., Denver, Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Building, Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Joseph Pritekel, 322 W. Northern Ave., Pueblo, Colo.
1. nadzornik: George Pavlakovich, 4717 Grant Street, Denver, Colo.
2. nadzornik: Mary Grum, 5117 Emerson St., Denver, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Dan Radovich, Box 43, Midvale, Utah.
1. porotnik: Joe Ponikvar, 1030 E. 71st Str., Cleveland, O.
2. porotnik: John Kocman, 1203 Mahien Avenue, Pueblo, Colo.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec," 1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavna tajnika, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem, spremembe zavarovalnice, kakor tudi sumljive bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji prikladijo. Kdor želi postati član zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližjega društva Z. S. Z. Za ustanovitve novih društev zastopajo osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENC, PRISTOJAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

IZ CHURCHILLOVIH VOJNIH SPOMINOV.

(Dalje.)

Tok signalov.

Dasi je bilo stališče vrhovnega poveljnika angleškega brodogradnja pravo in odobravanja vredno, je bil pa sistem poveljevanja daleč od tega, da bi pobudil naše navdušenje. Vse je bilo centralizirano na admiralstvo ladjar in poveljniki posameznih eskader in divizij niso imeli sploh nobene inicijative, razven obrambe proti napadom torpedov. Zaradi tega je bil potreben nepretrgani tok signalov s poveljniške ladije, da je bilo mogoče voditi celo brodovje in predvsem regulirati ogenj. Pri vajah bi morda bila ta metoda uspešna. Toda v dimu, zmedbi in negotovosti bojnega procesa je bil pa ta način dela zelo neprimerno. Angleško brodovje je bilo preveč veliko, da bi bilo lahko obvladano kot ena sama organizacija in vodeno od povelj enega samega moža. Nemci so se sledeč tudi v mornarici sistemu poveljevanja pri vojski na suhem, zavedli že pred vojsko, da mora inteligentno sodelo podrejenih, ki dobro poznajo vidike poveljnika, zamenjati osrednjo, neprožno kontrolo. Jellicoejev sistem pa je odredel inicijativno vsem podrejenim. Tekom cele bitke se je trudil, da bi vodil boj sam. Pregledati pa je mogel le mali del tega, kar se je godilo. In ker nihče ne more apercipirati tekom omejenega časa neomejeno število utisov, je kontrola admiralke ladije izginila kot vodilna kontrola in ostala je le kot ovira operacij ostalih delov brodovja.

Ozrmo se zdaj tudi na situacijo nemškega admirala Scheera. Scheer sploh ni nameraval spustiti se v boj z velikim angleškim brodovjem. Udajal se ni nobenim iluzijam o velikosti angleškega brodovja. Nič bi ne bilo bolj brezumno, kakor če bi postavil nemško brodovje v paralelno linijo z angleškim, ki je imela dvakrat toliko strelišča in ki ga je vodil poveljnik, čigar vojno umetnost je Scheer odkritosrčno spoštoval. Še sanjalo se mu ni, da bi se z Jellicoe-jem spustil v pravi boj. Nihče ni mislil na to, da bi se boril za gotovi neuspeh. — Če bi imel proti sebi slabše brodovje ali pa enako močno, ali končno kakršnegakoli sovražnika, ki bi nudit vsaj malo upanja za zmago, bi Scheer sprejel boj z vso nemško temeljitostjo in služil se cele svoje vojne umetnosti; toda od trenutka, ko je ugotovil, da je pred njim celo angleško brodovje, je bil njegov cilj da pobegne kar najhitreje in kolikor mogoče čisto iz usodne pasti. In to se mu je tudi popolnoma posrečilo.

Ukazal je celemu brodovju obrat in izvedel ga je sijajno, s pomočjo torpedov in umetnega dima. Ta manever in sijajno razumevanje posameznih kapitanov sta dvakrat rešila nemško brodovje. Z ozirom na ta manever nemškega brodovja so se šanse obeh vrhovnih poveljnikov bistveno izpremenile.

Potrebno je, da se bralec zdaj v duhu prenese na poveljniški mostiček "Iron Duke," ki ni prenehal pluti naprej in je vodil jedro angleškega vojnega brodovja. Sir John Jellicoe je bral vsak signal z lahkimi bojnih križark admiralat Beatyja. Lahko je torej zasledoval na karti potek dogodkov od prvih vesti o sumljivih ladjah, ki jih je opazila "Galatea," pa do vesti, ki so javile, da je celo nemško brodovje na obzorju. Ob 6.14 minut je prejel Jellicoe vest, da je bilo opaženo Scheerovo brodovje v jugovzhodni smeri. Skoro istočasno je javila "The Lion," da plove nemško brodovje v jugozahodno smer.

(Dalje prih.)

Zaljubljen možki si domišljajte, da ne more ne spati ne jesti.

Iz delavskih krogov.

Premogari po neunijskih majnah spregledujejo.

Po poročilih iz West Virginije ne gre premogarskim baronom, ki obratujejo v tej državi neunijske majne, kakor bi si sami želeli. Z dnem 1. aprila je na tisoče in tisoče premogarjev, ki so delali v neunijskih majnah zapustili svoje delo in so odšli na stavko v znak simpatije do unijskih tovarišev.

V okrožjih Morgantown, Pursglove, Paisley, Sopper-Mitchell, Gilbert, in v Davisu državi West Virginiji so majnari na stavki skoro sto-procentno. Po nekaterih drugih okrožjih severne West Virginije dela komaj kakih 30 odstotkov majnarjev. Operatorji so v pravcatem obupu, ker nadejali so se, da bo tekom stavke v unijskih majnah za njih bogata žetev, ker bodo imeli priliko prodajati premog po poljubnih cenah itd. Pa jim je vneslo. Ko bi še unijski premogari zavzeli stališče, da vsi delati ali pa nihče, pa bi bilo stavke kaj kmalu konec.

Operatorji importirajo stavkokaze.

Iz zapadne Pennsylvanije in severne West Virginije se poroča, da so operatorji naročili cele armade stavkokazov iz juga povečini črnce. Na stotine stražnikov je že najetih, ki hodijo po kompanijskih zemljah s puškami in odganjajo vsakega s kompanijske zemlje. Operatorji imajo najete številne stavkokaške agenture, ki jim dovažajo stavkokaze. Iz vsega tega je razvidno, da se premogarski baronje prav resno pripravljajo na boj proti stavkarjem. Med stavkujočimi premogari vlada mir in najboljši razpoloženje. Vsi so ene misli, boj dokler se ne doseže častne zmage za njihove pravične zahteve.

Divjanje ohijskih operatorjev napram stavkarjem.

Iz Perry County, države Ohio se poroča, da tamošnji operatorji poskušajo vse, samo da bi ugonobili premogarske družine, ki so naseljene po kompanijskih hišah in na kompanijskih zemljah. Kompanije so šle tako daleč v svojem sovražstvu do delavcev, da so razdelile družinam obvestila, da se morajo do 15. aprila vsi izseliti s kompanijskih hiš in zemlje. Zagrozili so, ako družine tega ne upoštevajo, da se jim bo z dne 15. aprila zaprlo vodo. Mnoge družine so se izselile, a je mnogo tudi revnih in takih, ki v tem kratkem času niso mogli najti primerne prostora, da bi se izselili. Divjaški šerifi in stražniki so v enih krajih že izvršili te kompanijske ukaze. Premogari, ki so ostali na kompanijski zemlji si morajo zdaj kopati in vrtati vodnjake, da bodo mogli dobiti potrebno vodo. Po enih krajih se družbe že pripravljajo, da s silo iztirajo majnarije. Obeta se najhujše za številne družine. Takojšna pomoč bo treba nuditi prizadetim revnim družinam.

Kakor zgleda se premogarski operatorji pripravljajo z vso silo, da bi strli premogarsko organizacijo. Ravno zato je pa naravnost smešno zakaj se po enih krajih dovoljuje unijskim premogarjem delati, samo da se ustreže gotovim lokalom. Če kdaj je potrebna sedaj enotna fronta med premogari!

Iowa zavrne kozaško predlogo. Iz Des Moines, Ia. se poroča, da se nahaja te dni pred državno zakonodajo predloga, da naj država nastavi državno policijo, katere policiste nazivajo za kozake. Državna policija se je še v vsaki državi pokazala kot orodje, s katerim operirajo kapitalisti proti organiziranemu delavstvu za časa stavk itd. Kakor hitro se je zvedelo, da je predloga predložena so organizirani delavci v Iowi dvignili silni protest proti predlogi. Predsednik delavske federacije države Iowa John C. Lewis je takoj obvestil s posebnimi cirkularji lokalne podružnice in protesti so začeli deževati v državni kaptol iz vseh delov države. To je imelo tako učinkovit uspeh, da senatni odbor, ki sprejema predloge, baje te predloge za nastavitve državne policije v državi niti predložil ne bo zbornici za glasovanje. Slučaj pokazuje, da delavstvo lahko prepreči marsikaj, ako je združeno in nastopa enotno.

Brezposelnost na jugu.

Delavske razmere v državi Texas so zelo slabe. Iz Houstona poročajo, da je tam veliko število ljudi brez dela.

Floridski delavci za državno zavarovalnico.

Delavska federacija države Floride se bori z vso silo, da bi potom zakonodajne zbornice dosegla ustanovitev državne

zavarovalnice, potem katere bi bil zavarovan vsak delavec v državi. Premijo za zavarovalnino bi se kolektalo od zaslužka delavcev. Delodajalci pa bi bili odgovorni, da bi bil vsak delavec, ki bi ga sprejeli v službo na ta način zavarovan. S tem pravijo, bi se preprečilo mnogo socialne bede med delavskimi družinami, ob času smrti in nesreč. Ideja postaja popularna in bo najbrže zagala. S tem pa bo obenem zadan hud udarec privatnim zavarovalniškim družbam, ki skubejo delavce s prispevki, kadar pa je treba plačati zavarovalnino imajo vse polno raznih točk, na katere se opirajo pri izplačevanju iste.

MacDonald proti komunizmu in fašizmu.

Angleški delavski vodja Ramsay MacDonald, ki je dopel te dni na obisk v Združene države, je dejal v enem svojem govoru v New Yorku sledeče besede: "V sedanjem času se nahaja delovno ljudstvo med dvema faktorjema. Na eno strani skuša uplivati manj radikalni komunizem, na drugi nacionalno radikalni fašizem. Oba sta enaka, le da fašizem ima črno srjaco, komunizem pa rdečo. Diferenca med tema je samo barva."

Glede političnih razmer na angleškem je dejal: "Razmere kot-so, ne bodo imele obstanke. Delovno ljudstvo je zapostavljeno od konservativcev. Prepričan sem, da pri prihodnjih volitvah pride na krmilo zopet delavska vlada."

O intervenciji na Kitajskem je izrazil: "V splošnem je delavsko stališče napram situaciji na Kitajskem korektno. Ne odobravam sedanjega nastopa

angleške vlade, ki je poslala okrog 20,000 vojakov v Kina. Moje mnenje je, da na Kitajskem je revolucija neizogibna. Delavstvo je zatirano in izkoriščano. Francozi, Angleži in Američani so izražali Kitajce. Tamošnja inteligenca je čitala zapadno literaturo, politično in drugo, s tem se je naučila duha in težnj po svobodi. To je uplivalo na kitajsko dušo in ta se pojavlja sedaj v revolucionarnem stanju."

Angleškemu delavskemu voditelju so zastopniki delavskih organizacij prirejali te dni velike ovacije v New Yorku. Zdal bo posetil Washington, kjer bo gost angleškega poslanika. Tu bo sprejet v audijenco pri predsedniku Coolidgeu.

O delavskih razmerah na Bulgarskem.

Delavske razmere na Bulgarskem so na najnižji stopnji v Evropi, tako poroča zastopnik mednarodne strokovne unije, ki se nahaja v Sofiji. Sedanja bulgarska vlada preganja vse delavske organizacije. Na splošno bulgarsko delavstvo ne pozna delavskih organizacij. Edino med rokodelci je najti par rokodelskih društev, vse drugo je neorganizirano. Vlada se silno boji vsake najmanjše akcije od strani delavstva. Zato prepoveduje celo delavske zborovanja in vsako delavsko gibanje. Mednarodna strokovna unija se trudi zanesti zanimanje za delavsko organiziranje tudi na Balkan. To delo pa je zelo težavno, ker vlada silno pazi na vsakogar, ki prihaja med delavstvo s kakimi novimi idejami.

ENI, Chicago. — Pismo do bil prepozno, nisem mogel priti na sestanek na Robey in 22. celavsko stališče napram situaciji. Piši se enkrat na isti na j na Kitajskem korektno. Ne odobravam sedanjega nastopa

POZOR!!!

Najbolj priznana in pohvalna so moja zdravila po širni Ameriki, v Canadi in v starem kraju, katere prodajam že nad 20 let, kakor Alpentinktura, proti izpadanju in za rast moških in žensk las. Bruslin tinktura zoper sive lase od katere postanejo lasje popolnoma naravno in mladi. Fluid zoper Reumatizem, trganje in kosti bol v rokah, nogah in križcah. Vsake vrste tekočine in mazila za popolnoma odstraniti prahute in drugo nečistost na glavi, mozulca, solnate pike in drugo na koži, srbečico, lišaje, kurje oči, bradavice, prasek za potne noge itd. Pišite takoj po cenik ga pošljam zastonj. Vsaka družina bi morala imeti moj bresplačni cenik, za svojo lastno korist.

JACOB WAHCIC.

1436 E. 95th St., Cleveland, Ohio.
near Superior and Wade Park Ave.

NE ZAMUDITE

te ugodne prilike. Radi selitve prodam novo peč za parlor, ki je stala \$175.00, samo za \$25. Pridite takoj, ker v soboto se že selim. Mrs. T. Bulger, 1830 W. 22nd St., Chicago, Ill. srčp

SLOVECI UMETNISKI

FOTOGRAFIST

Nemecek
1439 W. 18th St.
CHICAGO, ILL.
ZDELUJE NAJBOLJŠE SLIKE!
SVOJ POKLIC VRŠI ŽE S 30-LETNO IZKUŠNJO!

PISMO S POTA.

John R. Palandech.

Memphis, Tenn., 22. aprila. — Kakor znano, se je pretekli teden nahajala "Deep Waterway Expedition" na izletniškem potovanju iz Chicago v New Orleans. Na čelu te izletniške družbe je bil novo izvoljeni župan mesta Chicago, William Hale Thompson. V sredo, 20. aprila, je cela naša družba videla gorje nesrečnejve, prizadetih po poplavi. Pomagali smo nesrečnejšem, kar je bilo v naši moči.

Ob Ohio in Mississippi smo med potjo videli na več krajih stati ljudi, ki so z belimi zastavicami mahali in prosili pomoči. Povsod je bilo videti tudi vladne parnike in čolne, ki so nesrečnejšem nudili pomoč, kjer so le mogli.

Dva vlaka, s katerimi je prispeal naš transport v Cairo, sta na več mestih vozila po krajih, ki so bili preplavljeni z vodo. Zdelo se nam je, kot bi bili na parniku, ne pa na vlaku. Več milij daleč je bila železniška proga pod vodo.

Ko smo se pozneje nahajali s parnikom na Mississippi, zdelo se nam je, kot bi bili na oceanu, ne pa na reki. Z vožnjo smo le prav počasi nadaljevali.

Videli smo grozoto, katero je povzročila poplava. Nasipi ob reki podrti, mesta in vasi pod vodo. Po nekaterih krajih smo videli le vrh strehe molet iz vode. Mali hribčki so bili kakor otoki, na katerih so čakali ljudje rešitve. Ko smo mimo vozili, so nas prosili pomoči; ker pa smo vedeli, da so vladni parniki blizu, smo jim to povedali in jih potolažili. Videli smo tudi ljudi, ki so na malih čolnih reševali pohištva. Nekateri so blodili po vodi, ki jim je segala do pasu in spravljali svoja imetja na varnejše kraje. Take poudarjajo še ne pomnijo v teh krajih. Ljudje neverjetno veliko trpijo. V resnici zaslužijo, da bi se ljudje po vsej deželi odzvali klicu na pomoč in prispevali k skladu za te ponesrečence.

Zastonj nadušljevim v spomladi.

Posebna metoda, ki je podelila že tisočim zdravim, ki so imeli nadoho in mnogo trpel. — Takoj pošljite po vzorec, ki je zastonj.

Ako vas nadleguje nadoha ko je deževno vreme in vlažno: če vas duši kadar kašlate in pridete težko do sape, je zadnji čas, da naročite vzorec zdravil od Frontier Asthma Co. Nič ne de, kje živite, če imate zaupanje ali ne v to zdravilo, ki je eno izmed najboljših, pišite po vzorec, ki vas nič ne stane. Tudi če že celo svoje življenje trpite in ste poskušali vsakovrstna druga zdravila, ne da bi dobili olajšanje, poskusite se to. Ne obupajte, ker naše zdravilo vas bo gotovo pozdravilo. Pošljite spodnji kupon.

FREE TRIAL COUPON

Frontier Asthma Co.
1239 E. Frontier Bldg.,
462 Niagara St., Buffalo, N. Y.
Send free trial of your method to:

PRODA HIŠO 2 FLAT, 5-5 in 6-6 sob, 2 centr. kurjave, porci zaprt, vse moderno. 4700 block Montans St. blizu North od Fullerton ave. 100-12

"STORAGE SALE."

Nove hišne oprave prodajamo po zelo nizki ceni. Krasni set pohištva za štiri sobe samo \$335.00. Pridite si ogledat, predno kupite, prihranite denar. Prodajamo tudi po komadih. Dovožimo na dom. Odprto zvečer in nedeljo.
VERSCHOORE WAREHOUSE,
4040 North Kedzie Ave.

PREVOZ - DRVA - KOLN

Rojakom se priporočamo za naročila za prevoz drva in prevajanje pohištva ob času selitve.
Pokličite
Telefon: Roosevelt 8221.

LOUIS STRITAR

2012 W. 21st Place, Chicago, Ill.

Joseph Mantel

— JAVNI NOTAR —

Ely, Minnesota

Telephone 56

Izdeluje pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice, oporoke in vsa druga v notarsko stroko spadajoča dela.

Enaindvajset let izkušnje.

Posebne cene

za čitatelje Amer. Slovenca

PIPE WRENCH	ADJUSTABLE ANG. WRENCH
6 in. ——— \$0.60	6 in. ——— \$0.65
8 in. ——— .87	8 in. ——— .70
10 in. ——— .75	10 in. ——— .55
12 in. ——— .90	12 in. ——— 1.20
14 in. ——— 1.05	
18 in. ——— 1.50	

Odvijač za cavi (Pipe wrench)

Odvijač, ki se poljubno uredi. (Adj. Ang. Wrench)

nad 15,000 različnih predmetov v zalogi.

A. M. Kapsa
GENERAL HARDWARE

2000 Blue Island Ave., Chicago, Ill. Ph. Canal 1614

POZOR!

Povest "Roža sveta" se konča v par dneh. Za njo pride na vrsto doslej ena izmed najzanimivejših povesti

"POTOP"

ki bo izhajala več mesecev. Naročite si dnevnik "Amer. Slovenec" in čitajte to povest vsak dan.

Za člane Z.S.Z. stane:

Na leto \$4.25

Za pol leta. \$2.15

ROZA SVETA

Spisal A. R. Haggard.

"Gospa opatinja," reče Wulf in se globoko prikloni, "moje ime je Wulf D'Arcy. Ali se me spominjaš?"

"Da. Bili smo že skupaj v Jeruzalemu — pred bitko pri Hatinu," je odgovorila. "Tudi meni je znano nekoliko tvojih zgodb v teh krajih — jako čudna je."

"Ta gospica," je nadaljeval Wulf, "je hči in dedinja gospoda Andreja D'Arcyja, mojega strica in v Siriji balbeška princezinja in Saladinova nečakinja."

Opatinja se je zganila in vprašala: "Ali je potem tudi njegove vere, kakor bi se dalo soditi po njenem oblačilu?"

"Ne, častna mati," je rekla Rozamunda, "kristjana sem, dasi grešnica, in prihajam semkaj iskat zavetja, da bi me ne izročili mojemu stricu Saladinu, ko bi spoznali, kdo sem."

"Hči moja, kako naj rešimo tebe, ki je naša življenje samo v nevarnosti? To je samo v božjih rokah. Vseeno pa storimo z veseljem vse, kar je v naši moči; tukaj se vsaj lahko odpočiješ za nekaj časa. Dali ti bomo zavetje pred najsvetejšim oltarjem naše kapele; potem ne sme noben kristjan položiti roke nate, kajti to bi bilo bogoskrunstvo, ki bi ga stalo dušo. Nadalje ti tudi svetujem, da se daš vpisati kot novinka in oblečeš naša oblačila. Ne," je pristavila in se nasmejala, ko je opazila preplašen izraz na Wulfovem obrazu, "ni treba, da bi ga gospica Rozamunda vedno nosila, razen če bi jo bila volja. Vse novinke ne dospo do končnih slovesnih obljub."

"Dolgo časa sem nosila z zlatom vezano svilno in neprecenljive dragulje," je odgovorila Rozamunda, "in zdaj se mi zdi, da si bolj želim tistega vašega oblačila nego vsega na svetu."

Prednica je odpeljala Rozamundo v kapelico in v pričo vseh redovnic in pozvanih duhovnikov položila pred oltarjem, na tistem svetem kraju, kjer pravijo, da je nekdanji Kristus odgovarjal Pilatu, roko nanjo, ji dala zavetja in ji zagnala glavo z belim najčolonom novinke. Wulf jo je pustil tamkaj, odjezdil in se je javil pri Balianu iz Ibelina, izvoljenem mestnem poveljniku, ki je bil vesel, da je mogel pozdraviti takega korenjaškega viteza.

Naporna je bila Godvinova ježa pod solncem, pod zvezdami. Za njim brat, ki mu je bil tovariš in najboljši prijatelj, pa dekle, ki jo je bil zamenjal ljubil, pred njim, ni vedel kaj. Kaj je šel iskat? Drugo žensko, ki je tvegala svoje življenje za njih vse, ker ga je ljubila. In če jo najde, kaj potem? Jo mora poročiti, ali pa je to njegova želja? Ne, on si ni želel ženske na svetu; ali to, kar je bilo prav, je bil pripravljen storiti. Če jo pa ne najde, kaj pa potem? No, potem se hoče vsaj predati Saladinu, ki mora imeti slabo mnenje o njih, ki je z njimi dobro ravnal, ter mu povedati, da jim je bil ta naklep docela neznan. Da, k njemu hoče iti najprej, četudi samo radi tega, da ga prosi odpustanja za Masudo, če bi bila še v njegovih rokah. Po tem — upati vendar ni mogel, da bi mu verjel in v drugič prizanesel — naj pride smrt; z veseljem jo pozdravi, ker si je želel miru.

Zvečer je bilo in Godvinov utrujeni konj je počasi stopal skozi veliki Saladinovi tabbor pred zidovjem zajetega Askalona. Nikdo mu ni delal zaprek; ker je bil toliko časa ujetnik med njimi, so ga izvečine vsi poznali, drugi pa so bili zopet mnenja, da je eden krščanskih vitezov, ki so se podali. Tako je došel do velikega šotora, ki je v njem bival Saladin; velel je straži oznaniti ga pri sultanu, češ, da ga prosi avdijske. Takoj je dobil dovoljenje, da vstopi, in je našel Saladina med svojimi ministri pri zborovanju.

"Gospod Godvin," je rekel, kaj te prinaša zopet nazaj v moj tabor, ko vendar vidiš, kako si ravnal z menoj? Vama bratoma sem daroval življenje, vidva pa sta me oropala nje, ki bi je za nobeno ceno ne hotel izgubiti."

"Midva te nisva oropala, gospod," je odgovoril Godvin, "saj nama je bil ta naklep popolnoma neznan. Ker sem bil prepričan, da boš imel tako mnenje o naju dveh, sem prišel iz Jeruzalema, pustivši tam brata in princezino, da ti povem resnico in se ti predam, da prejmem mesto nje vsako kazen, ki se ti zdi primerena za Masudo."

"Pa zakaj bi jo ti prejel?" je vprašal Saladin.

"Ker je vse," odgovoril Godvin žalostno in s povešano glavo, "kar je storila, naredila iz ljubezni do mene, dasi brez moje vednosti. Povej mi, ali je še tukaj, ali je pobegnila?"

"Ona je še tukaj," je odgovoril Saladin na kratko. "Ali jo želiš videti?"

Godvin je olajšano vzdihnil. Masuda je vsaj še živela in groza, ki ga je tista noč obšla, je bila le težka sanja, ki jo je rodila njegova bojazan.

"Želim jo videti. Imam ji marsikaj povedati."

"Brezdvomno jo bo veselilo slišati, kako ji je naklep vspel," je rekel Saladin s srditim nasmevom. "Bil je res zvičajno osnovan in drzovito izvršen."

In poklical je vojaka, rekoč: "Pelji tega viteza k Masudi. Jutri pa sodimo njega."

Vojak je vzel s stene srebrno svetilko in namignil Godvinu, ki se je priklonil sultanu in odšel za njim. Ko je ves utrujen stopal skozi množico v sobani, se je Godvinu zdelo, da so ga zbrani emirji in poveljniki sočutno gledali. To čustvo v njem je bilo tako silno, da se je ustavil in vprašal:

"Povej mi gospod, ali grem v smrt?"

"Vsi smo na tej poti," odgovori Saladin, "ali Alah ni zapisal, da bi to noč prišla tvoja smrt."

Po drugih hodnikih sta prišla do nekih vrat, ki jih je vojak, ki je krevsal pred njim, odprl.

"Torej je zastražena?" je rekel Godvin.

"Tako je," se je glasil odgovor, "zastražena. Vstopi," je rekel in mu podal svetilko. "Jaz ostanem zunaj."

"Nemara spi in jo bom motil," reče Godvin, ki se je obotavljal na pragu.

"Ali nisi dejal, da te ljubi? Najsi tudi spi, ona, ki je bivala v Masijafu, ti ne bo štela obiska v zlo, ko si od tako daleč prijezdil radi nje," je rekel vojak s porogljivim nasmevom. "Vstopi, pravim!"

JOS. SNIDER
v zvezi z
Hartford Undertaking Co.1455-57 Glenarm St., Denver, Colo.
Main 7779 South 3296

se priporoča rojakom za naklonjenost. Vodi pogrebe po najnižjih cenah in v najlepšem redu.

Slovenske Viktor
Plošče.

PETJE.

67979	Slovenske zdravice — Svarjenje.....	75
69317	Tolažba — Veselja dom.....	75
69698	Sveti večer — Tiha noč.....	75
69802	Ne bom se množila — Ljubca povej.....	\$0.75
72206	Al me boš kaj rada imela — Oj ta Polončica.....	75
72207	Ljubca moja — Otok Blešči.....	75
72208	Oj ta vojaški boben — Pobič sem star šele 18 let.....	75
72210	Slepčec — Mila mila lunica.....	75
72231	Oj zlata vinska kapljica — Povsod me poznajo.....	75
72232	Sem slovenska deklica — Bom šla na planince.....	75
72327	Zapoj mi ptičica — Po gorah grmi.....	75
72364	Na gorenjskem je fletno — Ptček in Tička.....	75
72399	Razpodi se meglice — Tam kjer lunica.....	75
72429	Krščenici — Angeli sveti.....	75
72472	Na planinah — Barčica.....	75
72514	Odprmi mi kamrico — Prišla bo pomlad.....	75
72527	Moj dom — domovini.....	75
72707	Narodj — Vse mine.....	75
73721	Micka na šrauf — Na maskaradi.....	75
73725	Na Vršču — Sladko spavaj.....	75
74222	Neža in Pavel — Deset zapovedi.....	75
74490	Vabilo — Pastirček.....	75
74651	Sezidal sem si — Slovenec Slovencu.....	75
74746	U boj, u boj! — Garavaša.....	75
77897	Strunam — Sirota.....	75
77898	Sveta Lucija — Planinarica.....	75
77912	Ko gremo (La Poloma) — Sonja (opera).....	75
78176	Dve utvi — Oj večer je že.....	75
78182	Nove harmonike — Sentklarski paberki.....	75
78313	Knefra in vagabundi — Kako je bilo.....	75
78348	Božična — Sveta noč.....	75
78408	Jadransko morje — Čuj Micika.....	75
78554	Slovenec sem — Pogled v nedolžno oko.....	75

GODBA.

68674	Lizi, polka — Sladke rožice, valček; banda, 12 in.....	\$1.25
68716	Dve srci, polka — Nočni jastrebi, valček; banda, 12 in.....	1.25
72321	Štajerska (štajerjs) — Pomladanski dan, polka.....	75
73119	Dunavski valovi — Ljubavna sreča, harmonika duet.....	75
73957	Vaška krčma, polka — Lovec, valček; orkester, 10 in.....	75
73976	Barbara, polka — Milijonarska polka; banda, 10 in.....	75
77119	Ljubim te, valček; kvartet — Bleščeče oči, polka; banda.....	75
77165	Za domovino in brate, marš — Adelajda, polka; banda.....	75
77166	Uboaga deklica, marš — Dunajski dečko, marš; banda.....	75
77336	Zakaj premišljaš, polka — Rajža v tujino, polka; banda.....	75
77423	Na postok, harmonika — Gorenjski valček, harmonika.....	75
77491	Razpoloženje, valček — Marička, valček; banda.....	75
77493	O Izabela, valček — Strelečna ljubica, šotši; kvartet.....	75
77557	Kavalerijski marš — Tirolski marš; banda.....	75
77558	Sladka Marička; valček — V krasni dolini, polka; banda.....	75
77600	Perzijski marš — Egiptovski marš; banda.....	75
77601	Izgubljene pete, polka — Kmetska žetev, orkester.....	75
77635	Kmetička polka — Brez nade, polka; vaška godba.....	75
77810	Na varšavskem trgu — Poljska kri, mazurka; orkester.....	75
77811	Pesem smela — Poljub, valček.....	75
77911	Slovenski ples — Čukarijski ples; tambur, orkester.....	75
77915	Na postok, polka — Taniska, valček; instrum. tercet.....	75
77916	Urno skakaj, valček — Ljubimsko veselje, šotši; harm.....	75
78088	Bavarski šotši — Dunajski gizdalinka; kvartet.....	75
78142	Cebelica, polka — Marica, polka; klarinet in harmonika.....	75
78177	Posavski valček — V Cleveland sem doma, polka; harm.....	75
78179	Micino kolo — Poskočnica; tamburaški orkester.....	75
78198	Sladke vijolice, valček — Poročna polka; kvartet.....	75
78490	Ach, du lieber Augustin, valček — Šnicel, polka; orkester.....	75
78496	Vojaški nabor, polka — Poročni valček; harmonika.....	75
78532	Krasota gora, valček — Pavlina, mazurka; kvartet.....	75
78576	Na otoku, polka — V zelenem vrtu, valček, orkester.....	75

Drugi izbrani komadi za tiste, ki posebno ljubijo fino, umetno godbo.

19758	Kresnica — Nola, orkester.....	75
19776	Odesa, polka mazurka — Polianka, ruska balalajka.....	75
19869	Večerno žvrgolenje — Žvižgalec in njegov pes, žvižganje.....	75
19892	Divji rožici — Poetični spomini, violina.....	75
19894	Vse mine, valček — Poslušaj ptičke, žvižganje z orkestrom.....	75
20011	Hofmanove pripovedke — Cavalleria Rusticana, orkester.....	75
20027	Gozdni odmevi — Večerni zvoki, violina, flauta, harfa.....	75
20028	Koahil March — Honolulu March, havajske kitare.....	75
20051	Hilo-Hawaiian March — Wailana, havajske kitare.....	75
20104	Skloni glavo k roži — Zakaj spomini, tenor, čelo, piano.....	75
20172	Odprto priznanje — Podokmica, violoncello.....	75
20201	La Paloma, Fox trot — O sole mio, valček, orkester.....	75
20248	Prikazni v sanjah — Sen ljubezni, viol, flauta, harfa, zvončki.....	75
20248	O solnce moje — Adijo, Neapol, violina, flauta, harfa.....	75
20264	Poljski škranjček — Zvezdice, okna nebes, orgle.....	75
20265	Barcelona — Hello, Aloha, orgle.....	75
20266	Čolnar na Volgi — V malem špan. mestecu, ork. s petjem.....	75
20271	Bela hišica — Ljubim te, dragi, petje, piano, orkester.....	75
20278	Odprto priznanje — Najslajša pripoved, viol, flauta, harfa.....	75
20311	Zvonovi svobode — Sigamore, marš, banda.....	75
20380	Mary Lou — Vem, kar ti veš, moški zbor s klavirjem.....	75
20382	Žvrgolenje — Nola, žvižganje z orkestrom.....	75
20458	V španskem mestecu — Pogled z viška, žvižg., orgle, kitara.....	75
78326	Normandijski zvonovi — Zaljubljenca, instrument. kvartet.....	75
78598	Dva žvižgalca — Alpski ples, citre in kitara.....	75
78750	Mala Anica — Pastirjeva pesem, jodlanje s harmoniko.....	75
78751	Petje na gondoli — Gorske vile, instrument. trio.....	75
78923	Prater Potpourri — Dunajski gozdni ptički, instr. trio.....	75

Knjigarna Amer. Slovenec

1849 WEST 22nd STREET,

CHICAGO, ILL.

New
Victor Records

PISANO POLJE

Dr. P. A. Tominec:

Po smrti je vsega konec.
(Konec.)

Vendar bi bilo hotenje brez spoznanja ali mišljenja le slepo nagnjenje; hotenju mora misljenje kazati cilj in pota k cilju ter mu podajati nagibe, za kaj se naj odloči. Brez nagibov namreč človek ničesar ne stori, četudi so ti nagibi včasih le navidezno dobri. Vendar ga ti nagibi nikdar ne morejo prisiliti, da bi prav to moral, k čemu ga nagibajo. Tu se kaže svoboda človeka. Medtem ko žival nujno mora izražati svojo bolečino, ker drugače ne more, jo more človek zatajiti. Najsi bodo notranji ali zunanji vplivi še tako močni, človek se jim more ustavljati in jih premagati. Nobena stvar ga ne more prisiliti, da bi hotel, kar noče, in da ne bi hotel, kar hoče. Iz vsega tega je pa tudi jasno razvidno, da mora biti res svobodno hotenje združeno le z umskim, samozavestnim spoznanjem, zato mora nujno biti v človeku nekaj netelesnega, duhovnega, ki mu mi pravimo duša.

Gotovo je torej iz načina človeškega spoznanja, iz spoznavanja nadčutnih predmetov, iz samozavesti in svobodnega hotenja, da ima človek duhovno, netvarno (nematerialno) dušo. Cesar namreč kdo sama nima, tega tudi ne more proizvajati. Samozavest pa dalje pravi, da mora biti, ki jo proizvaja, to je človeška duša, biti nedeljivo, enotno. Karkoli je namreč materialnega, je tudi možno deliti, in kar je možno deliti, tudi nima samozavesti. Človeška duša je torej od telesa neodvisna po svojem delovanju, in je potemtakem neodvisna od telesa tudi po svojem bivanju. Zato nujno sklepamo iz tega, da duše ni možno uničiti, ker je ni možno deliti. Saj, kakor nam to dokazuje znanost, niti materialnih prvin ni mogoče uničiti, kaj šele nematerialnih. Iz tega pa tudi sledi, da je duša že po naravi nesmrtna, ker je vprav zaradi njene nedeljivosti nihče ne more uničiti kakor le Bog.

Ali pa moremo reči, da bo Bog dušo uničil? Nikakor ne, kajti s tem bi Bog sam sebe zaničal.

Vse na svetu je nepopolno. Nepopolno je naše spoznanje, nepopolna je naša pravnost, nepopolno skladije med krepostjo in srečo, in nepopolna je izravnava pravice in krivice. Zato Bog duše ne bo uničil.

Človek že po svoji naravi hrepeni po popolnem spoznanju. Nihče na svetu pa tega spoznanja ne doseže. To je prostora in časa, tako gotorej mora to popolno spoznanje doseči na onem svetu, po smrti.

Vsak človek, zlasti plemeniti, želi doseči pravno popolnost. Vendar na zemlji, naj se še tako trudi, ne more sam pre-

magati vsega zla. Dan za dnem mora priznavati s sv. apostolom Pavlom, da kljub vsemu spoznanju dobrega, ki bi ga moral storiti, vendar dela in vrši le prevečkrat zlo in greh. Nujno mora biti nasičeno tudi to hrepenenje.

Vsak človek, tudi najkrepkostnejši, čuti na zemlji dostikrat rezko neskladje (disharmonijo) med krepostjo in srečo. Saj je resnično, da hudooben človek sreče ni vreden, dasi tudi on po njej hrepeni. A na zemlji niti krepkosti človek ne doseže popolne sreče. Kakor je krepost na zemlji nepopolna, tako je že radi tega nepopolna tudi vsa sreča. Vsakdanja skušnjava nas uči, da je naše srce nemirno in da na zemlji ne more najti popolne sreče.

Naravnost proti božji dobroti se pa upira misel, da bi ne bilo nikjer izravnane pravice in krivice, ki je na svetu ni. To čutijo vsi, ki se pravno čutijo. Naravnost zahteva, da človek izpolnjuje dolžnost, pa naj bo še tako težka in naj zahteva še take žrtve od njega.

Človek, ki se pa ne meni za pravno, uživa življenje zoper zakone božje. Potem oba umrjeta. Ali je mogoče, da bi večnost pustila nerazrešeno to nasprotje? Se ostreje je to nasprotje, kadar nedolžni trpi krivico, a krivčnik uživa prav samozavest pa dalje pravi, da mora biti, ki jo proizvaja, to je človeška duša, biti nedeljivo, enotno. Karkoli je namreč materialnega, je tudi možno deliti, in kar je možno deliti, tudi nima samozavesti. Človeška duša je torej od telesa neodvisna po svojem delovanju, in je potemtakem neodvisna od telesa tudi po svojem bivanju. Zato nujno sklepamo iz tega, da duše ni možno uničiti, ker je ni možno deliti. Saj, kakor nam to dokazuje znanost, niti materialnih prvin ni mogoče uničiti, kaj šele nematerialnih. Iz tega pa tudi sledi, da je duša že po naravi nesmrtna, ker je vprav zaradi njene nedeljivosti nihče ne more uničiti kakor le Bog.

Ali pa moremo reči, da bo Bog dušo uničil? Nikakor ne, kajti s tem bi Bog sam sebe zaničal.

Vse na svetu je nepopolno. Nepopolno je naše spoznanje, nepopolna je naša pravnost, nepopolno skladije med krepostjo in srečo, in nepopolna je izravnava pravice in krivice. Zato Bog duše ne bo uničil.

Človek že po svoji naravi hrepeni po popolnem spoznanju. Nihče na svetu pa tega spoznanja ne doseže. To je prostora in časa, tako gotorej mora to popolno spoznanje doseči na onem svetu, po smrti.

Vsak človek, zlasti plemeniti, želi doseči pravno popolnost. Vendar na zemlji, naj se še tako trudi, ne more sam pre-

SIRITE "AMER. SLOVENCA"

KOSE!!! KOSE!!! KOSE!!!

KOSE!!! KOSE!!! KOSE!!!

Stephen Stonich

Trgovina z železnino, pohištvo in poljskimi stroji ter plumarstvo.

CHISHOLM, MINN.

PHONE 47

Edina agentura za celo Ameriko za najboljše kose, jamčene starokrajske "VULKAN" in drugo orodje. Vulkan kose so rezila, da jim ga ni para. Denar pošljite z naročnino tudi lahko po nakaznici. Poštnino plačamo mi. — Cene so sledeče:

VULKAN kose, 26 do 33 palcev dolge po \$2.50; ozke kose, POLERANKE, po \$1.50; KOSIŠČA lepa iz trdega lesa, po \$2.25; klesalno orodje ročno kovano v starem kraju, po \$2.00; OSELNICI, po 50c; SRPI veliki za klepat, po \$1.00; MOTIKE ročno kovane pri Dobrem Polju, \$1.50 do \$1.75; RIBEŽNI za repo ribat, po \$1.50.

RAZPOŠILJAM tudi na vse kraje bakrene kotle s kapo, izdelane po starokrajski šegi, tudi pečice na petrolej za to rabo. V zalogi imamo Plankče in litne steklenice. — Pišite po cenik.

NAJNOVEJŠI PRALNI STROJ
—WOODROW—

Pralni stroj "WOODROW" pere že deset let in je še vedno v dobrem stanju. To se lahko dokaže tukaj na Ely.

NAJHITREJŠE, NAJVARNEJŠE PRANJE NA SVETU. Dvakrat hitreje deluje voda kakor pri navadnih pralnih strojih! Čistejšje perilo in manj časa — samo skozi delovanje vode! Nobenih premikajočih delov v čeburu, a vendar gre milnica skozi perilo valovito in peneče, kakor pravi Niagara.

Lahko perete mali kos perila v mali količini vode, z istim uspehom, kakor večjo množino. Nič ni na temu, koliko naložite perila v Woodrow, ne bo škodovalo mehanizmu, pa tudi ne perilu.

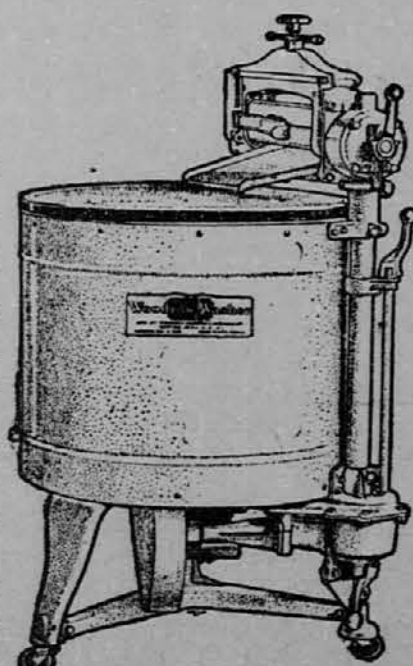
Ni potreba ničesar mazati — nobene skrbi ni treba imeti. Jekleno kolesje, in ves vrteči se mehanizem oskrbuje zanesljivi sistem za mazanje. Nobene sitnosti, da se ohrani stroj snažen.

PROTI GOTOVINI ALI NA LAHKE OBROKE.

JOSEPH MANTEL

trgovina z železnino in pohištvo.

ELY, MINNESOTA.

Woodrow
Washer